

පරිසරය සුරක්ම

එදා සඳහාවක්. හතරවටින් ඇහෙන කුරුලේලන්ගේ කිවිලියත් සමග මා අවදි වුණා. බුළත හිතලයි. ඉක්මනින් ම සූදානම් වූ මා පාසලට ගියේ ප්‍රං්ඩි නෂ්ගින් එක්ක. උදැසන පාසල ආරම්භ කිරීමේ සිනුව නාද වුණා. අපි අපේ පාසල් බිමෙහි පසෙක වූ බෝ සෙවණට එක් වුණා. බෝදින් වහන්සේ රන් පැහැය ගත් ලා දෙළුවලින් සැරසිලා. මද සූළතට ඒ බෝපත් සෙලවෙන හැටි යන්තමින් අපට ඇහෙනවා. අප විදුහල්පතිතුමන් ද ගුරුමතුන්ලා ද සමග උදැසන මල් 'පහන් ප්‍රජා කලා. පස්වැනි ග්‍රේණියේ ප්‍රං්ඩි මල්ලි කෙනකු හඩිනගා කී පන්සිල් පද අප හඩ නගා කිවිවා. පන්සිල් සමාදන් ව මල්පහන් ප්‍රජා කිරීමෙන් පසු අප ඉදිරියට පැමිණියේ විදුහල්පතිතුමායි. එතුමා අප අමතා කරා කෙලේ උස් හඩින්.

'ආදරණිය දරුවනි, හිනවත් ගුරු මණ්ඩලයේ මහත්ම මහත්මිනි, අද තම සි ලෝක පරිසර දිනය. ඒ නිමිත්තෙන් ලෝකය පුරා ම අද නොයෙක් වැඩ සටහන් සංවිධානය වෙනවා. අපේ රටෙන් රජයේ පරිසර අමාත්‍යාංශයත්, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයත්, තවත් නොයෙකුත් රජයේ ආයතන ඒ වගේ ම ස්වේච්ඡා සංවිධාන විවිධ වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක කරනවා. රැක්රේපණය කිරීම, පාසල්, පන්සල්, පල්ලි, කෝවිල් හා රජයේ රෝහල් ආදිය පිරිසිදු කිරීම, ඔසු උයන් පිහිටු වීම, පරිසරය පිළිබඳ විතු තරග, පෝස්ටර තරග, රවනා තරග ආදිය පැවැත් වීම ඒ අතර දැකගන්න ප්‍රාථ්‍යාවන්. ඉතින් අපේ විද්‍යාලයත් එයට සහභාගි විය යුතු'යි විදුහල්පතිතුමා කිවිවා.

මේ විද්‍යාලයයේ දහතුන්වැනි ග්‍රේණියේ ඉගෙනුම ලබන පවිත්‍ර ගිහාව විසින් පසුගිය වසරේ පරිසර දිනය වෙනුවෙන් ඉදිරිපත් කරන ලද රවනාවක් පරිසර අමාත්‍යාංශය මගින් පැවැත් වූ රවනා තරගයෙන් මුල් තැන දිනා ගත්තා. ඒක අපට සතුවක්, ආච්‍රිත්‍යාකාරයක්. මේ දරුවේ දන්නව අපේ ලොවිතරා බුද්‍යාමූදුරුවන්ගේ උපත, බුද්‍යාවේ වගේ ම පරිනිරවාණයන් සිදු වුණේ මේ ස්වාධාවික පරිසරය ඇසුරේ. රැක් සෙවණෙ. ඒ නිසා සිදුහන් බෝසතුන් බුද්‍යාවට පත් වුන මේ බෝදින් වහන්සේගේ සෙවණෙහි සිට මා ඇරුපුම් කරනව පවිත්‍ර ගිහාවට ඒ ජයග්‍රාහී රවනාව ඔබ හමුවේ තබන්න කියා. තෙරුවන් සරණයි!. ඉදිරියට පැමිණි පවිත්‍ර අක්කා ඇගේ රවනාව ඉදිරිපත් කලා.

පරිසරය සහ අඩි

පරිසරය යනු අමේ වටහිටාවයි. එය මූලික වශයෙන් ම ජීවී, අඩිවී යැයි දෙයාකාරය. ජීවී පරිසරය යනු පණ ඇති සියලු සත්ත්වයන් හා තුරුලතාදියෙන් සැදුම් ලද වටහිටාවයි. අප වටා සිටින මිනිසුන් තිරිසන් සතුන් හා තොමැරුණු ගස්වැල් ද රට අයන් ය. එම පරිසරයෙහි වසන්නො ද සවියුණුණක හෙවත් සිත් ඇති හා අවියුණුණක හෙවත් සිත් නැති යනුවෙන් දෙයාකාර වෙති. මිනිස්සු ද තිරිසන් සත්ත් ද සිත් සතන් ඇත්තේ ය. තුරු ලතාවේ සඡීවී වුව ද සිත් සතන් නැත්තේ ය. එසේ ම සිත් සතන් ඇත්තේ සැලෙන සුලු වෙති. ඔබ මොඛ යා භැක්කේය් වෙති. සිත් සතන් නැත්තේ ස්ථාවර වෙති. ඔබ මොඛ යා තොහැක්කේය. අඩිවී පරිසරය පණ නැති වස්තුන්ගේ න් හා ගක්තින්ගෙන් සමන්විත ය. හිරු, සඳු, අහස, මහ පොලොව, කදු හෙල් ආදිය ද අවවි, වැස්ස, සුළුග ආදිය ද අඩිවී පරිසරයට අයන් ය. ඉහත දක්වන පද ජීවී පරිසරයට අයන් සත්ත්වයන් මෙන් ම තුරුලතාදිය ද අඩිවී පරිසරයට බලපායි. අපි ද ඒ සියල්ලට ම බලපාන්නේ වෙමු. ලෝකයේ කිසිවකුට මෙකි ජීවී හා අඩිවී පරිසරයෙන් බැහැර ව, පුදකලා ව ජීවත් විය තොහැකි ය. අප ද ඒ පරිසරයෙහි ම ඇතුළත්ය. එය ජාලයක් හෙවත් දැලකී. එනම් එකිනෙකට බැඳී, එකිනෙකට සම්බන්ධ ව ඇති පණ ඇති හා පණ නැති සාධක සමුහයකි. එබැවින් මිනිසුන් වන අප හා බැඳී ඇති අපගෙන් වෙන් කළ තොහැකි ඒ පරිසරය ආරක්ෂා කළ යුතු ය. ඒ කෙරෙහි සුහද මිතුසිලි ආකල්පයක් ඇති ව ක්‍රියා කළ යුතු ය.

හොතික පරිසරය මිනිසාට බලපාන්නේ විවිධාකාරයෙනි. මිනිසා ද හොතික පරිසරයට බලපාන්නේ තොයෙක් අයුරිනි. එක් අතෙකින් හොතික පරිසරයෙහි ඇති හිරු, සඳු, තුරුලතාදිය අපගේ ජීවත් වීම කෙරෙහි බලපායි. අපි පුස්ම ගන්නේ හා පිටකරන්නේ හෙවත් ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස කරන්නේ වෙමු. ඉන් බැහැරව අපට ජීවත් විය තොහැකිය. අප එසේ ආශ්වාස කරන්නේ ද ප්‍රශ්වාස කරන්නේ ද අප වටා ඇති පරිසරයෙහි හමා යන වාතයයි. එම වාතය අපිරිසිදු වීම හෝ පිරිසිදු වීම අපගේ පැවැත්මට බලපාන බව අමුතුවෙන් කිව යුතු නැත. එය අපගේ සෞඛ්‍යය පිරිහිමට හෝ වැඩිමට අදාළ වෙයි. මේ එක් නිදසුතෙකි. තවත් ඉතා වැදගත් පාරිසරික ගක්තියක් නම් ජලයයි. ජලය තොමැති ව මිනිසාට ජීවත් විය තොහැකි ය. එම ජලය අපිරිසිදු වීම හෝ පිරිසිදු වීම අපගේ සෞඛ්‍යය පිරිහිමට හෝ වැඩිමට හේතු වන්නේ ය. මෙසේ පරිසරයෙහි ඇතුළත් අහස, මහ පොලොව, කදුහෙල් මෙන් ම හිරු සඳු පවා අපගේ පැවැත්මට උපකාරී වෙයි. අවශ්‍ය වෙයි. ඒ කවර සාධකයක් වුව ද අප හා යම් අයුරෝකින් බැඳී ඇතේ. එසේ එකිනෙකට බැඳී ඇති එබැවින් ම අප පරිසර පද්ධතියකට මැදි ව එහි ම කොටසක් වී සිටින බව කිව හැකි ය. කරුණු එසේ නම් පරිසරය ආරක්ෂා කිරීම යනු අප විසින් අපව ම ආරක්ෂා කර ගනු ලැබේමති.

අප වටා ඇති මේ හොතික පරිසරය අපගේ යහ පැවැත්මට අවශ්‍ය විවිධ ගක්තින්ගෙන් පොහොසන් ය. එසේ ම එය විවිද ය ; සුන්දර ය. පරිසරයෙහි ඇති ඒ එලදායක ගක්තින්ට තොයෙක් අයුරින් හානි සිදු වන්නේ අපගේ ම ක්‍රියාකාරකම් තුළිනි.

පරිසරයට ඇශ්‍රුම් නොකිරීම, එය තම ජීවිතයේ කොටසක් ලෙස නොසැලකීම එය නොයෙක් අපුරින් දුෂ්‍රණයට ලක් තිරිමට අප පොලුම්වා තිබේ. අපවිතු නොඩු, දුෂ්‍රණය නොවූ සොබාදාහමෙහි මහගු දායාදයක් වන සුන්දර පරිසරය අප සින් සතුවූ කරයි. පියකරු ලොකු කුඩා තුරුලතාවන් ද, අහසට තැගුණු සුවිසල් ගිරි ශිබර ද, සුදු වැළින්ලා ඇති, රිදුවන් දිය දහර ඇති ගාගා ඇලු දෙළ හා දිය ඇලි ද නිල්වන් අහස් කුසින් ආවරණය වූ මේ සොබාවික පරිසරය සරසයි. එ වන් සොදුරු අපුරු පරිසර පද්ධතියක් ලක්වැසියන් වන අප සතුව ඇති. විවිධ විවිත ගෝභමාන පක්ෂීන්ගෙන් ද, අලි ඇතුන් ඇතුපි බොහෝ සිවුපා සතුන්ගෙන් ද අපේ වන රජ දහන පොහොසත් ය. ඔවුනු එහි සුන්දරත්වය ඔප් නාවති. මෙසේ අපගේ කායික පැවැත්මට මෙන් ම මානසික සුවියට ද අදාළිත ස්වාභාවික පරිසරය දෙක වෙයි. එබැවින් එය රුකු ගැනීමන් වැඩි දියුණු කිරීමන් අප අපට ම කරගන්නා යහපතක් වේ.

පරිසර දුෂ්‍රණය

අධික ජනගහනය, නාගරිකරණය, කාර්මිකරණය හා තවත් බොහෝ කරුණු ද හේතුවෙන් ඉතා වේගවත් ලෙසන්, කණුගාලුදයක ලෙසන්, බියජනක ලෙසන් අප සතු මේ පරිසරය දුෂ්‍රණයට පත්ව ඇති. එය මිනිස් වාසයට තුළුදුසු තත්ත්වයට කෙමෙන් පත්විගෙන එයි. වායු දුෂ්‍රණය, ජල දුෂ්‍රණය, ගබ්ද දුෂ්‍රණය හා පාංශ දුෂ්‍රණය ද, සොබාවික තුරුලතාවන් හා තිරිසන් සතුන් විවිධ පිබාවනට ලක්වීම ද තුළුන් හොතික පරිසරයට සිදුවී ඇති අනතුර පිළිබඳ ව දැන් මුළු මහත් ලේකයේ ම අවධානය යොමු වි තිබේ. පරිසරයන් එහි වසන ජීවිතුන් රුකු ගැන්ම උදෙසා විවිධ සංවිධාන බිජිවී ඇති. විවිධ නීති රිති ද පතනා තිබේ. නොයෙකුත් පර්යේෂණ සිදු වෙයි. නොයෙකුත් ක්‍රියාමාර්ග ගැනේ. සැබුවින් ම මේ පලදායක සුන්දර පරිසරය ඇසුරෙහි. ඉපිද බුදුබවට පන් වූ අප බුදුරුණාණන් වහන්සේ වූකළී පරිසරයට ඇශ්‍රුම් කළ, එහි අයය මුළුවින් හෙළි කළ, එය රුකු ගැන්මට බොහෝ උපදෙස් ලබා දන් උතුම් ගාස්තාවරයෙකි. උන්වහන්සේ දම් දෙපුම් සඳහා ද පරිසරය උපමාකාට ගන්හා. උන්වහන්සේගේ දිවා රුය ද බොහෝවිට තුරුලතාවන් සහිත වූ මේ සොබාවික පරිසරය ඇසුරෙහි ම ගත කෙරීණ.

තුරුලතා

දිනක් එක්තරා දේවතාවෙක් බුදුරුදුන් වෙත පැමිණියේ ය. උන්වහන්සේගෙන් ප්‍රශ්නයක් ඇසුවේ ය. "කවරකුට නම් දිවා රාත්‍රි පින් වැඩි ද? කවරෙක් නම් සුගතියට යන් ද?" මේ එම දේවතාවා ඇසු ප්‍රශ්නය සි. බුදුරුදුන්ගේ පිළිතුර වූයේ, "යමෙක් මල් පලතුරු උයන් වවන්නේ ද ස්වාභාවික වනාන්තර වවන්නේ ද ඒදාතු, පාලම්, පැන්හල්, පොකුණු තනාදෙසි ද, ඔවුනට දිවාරිස පින් වැඩේ. දැනුම් ව වසන සිල්වන් වූ ඔවුනු සුගතිගාම් වෙන්" යන්න සි.

බුදුහම අනුව පැවිද්ද තම රැක්මුල් සෙනසුන් වුව ද ඇසුරුකෙට වසන්තට ය, සකසා තනන ලද ආචාර අතිරේක සෙනසුන් වේ. මේ අනුව බුදුරඳුන් ද්වස පටන් ම බොහෝ හික්ෂුනු අරණ්‍ය, වෘක්ෂමුලාදිය ද පර්වත හා ගිරි කදුරු ද ඇසුරෙන් බවුන් වැඩිහ.

මේ සොබාවික පරිසරය ම ඇසුරු කොට මහජන්ධම් පිරිහැක කම්සැප සොයන්තාවුන් නො වූ බැවින් විතරාගී රහතුන් වහන්සේ නිසල සොදුරු අරණ්‍යට ඇඟුම් කළ බව ද දහමෙහි දැක් වෙයි. විවෙක අලවි තුවර වැඩි හික්ෂුනු තව විහාර කරමාන්තාදියට බිම් සකසමින් පණ ඇති තුරුලතාවන් සිද ලුහ. එය සැලැඩු විසස මතුවට ද එවැනි පරිසර හානි සිදු විම වළකාලමින් බුදුරඳුන් විසින් විනය නිති පනත්න ලදී. ඒ අනුව උපසපන් හික්ෂුවට පණ ඇති තුරුලතාදිය සිද ලීම විනයෙන් ම තහනම් වෙයි. පරමාදර්ජී ලෙස දිවි ගෙවිය යුත්තේ ය. උන්වහන්සේට අදාළ වස් විසිමේ හික්ෂාව පනවන ලද්දේ තණකොළ ආදි කුඩා ගාකයන් වුව ද රක් ගැනීමේ අරමුණ ද ඇතිව ය. වැඩි සමයෙහි තව දුර ලා වැශේන තණකොළ පයින් මධිමින් වාරිකා කළ හික්ෂුන්ට එසේ නොකොට එම වකවානුව තුළ වස් වසා එක් තැනක ගත කිරීමට බුදුරඳුන් විසින් අනුදක්නා ලද්දේ ය. නිල්වන් තණකොළ මත මළමුනු හෙළීම ද, කුණු රෝඩු ඉදුල් ආදිය හෙළීම ද උපසපන් හික්ෂුවට විනයෙන් තහනම් ය. මෙසේ බුදුරඳුන් ද, උන්වහන්සේගේ ග්‍රාවකයන් ද තුරුලතා කෙරේ ඇල්මෙන් ඒවා දුෂ්පාය නොකොට නන් අපුරින් රක ගත් බව ද ඒවා ඇසුරෙහි බවුන් වැඩි බව ද ධර්ම විනයෙන් පෙනෙයි.

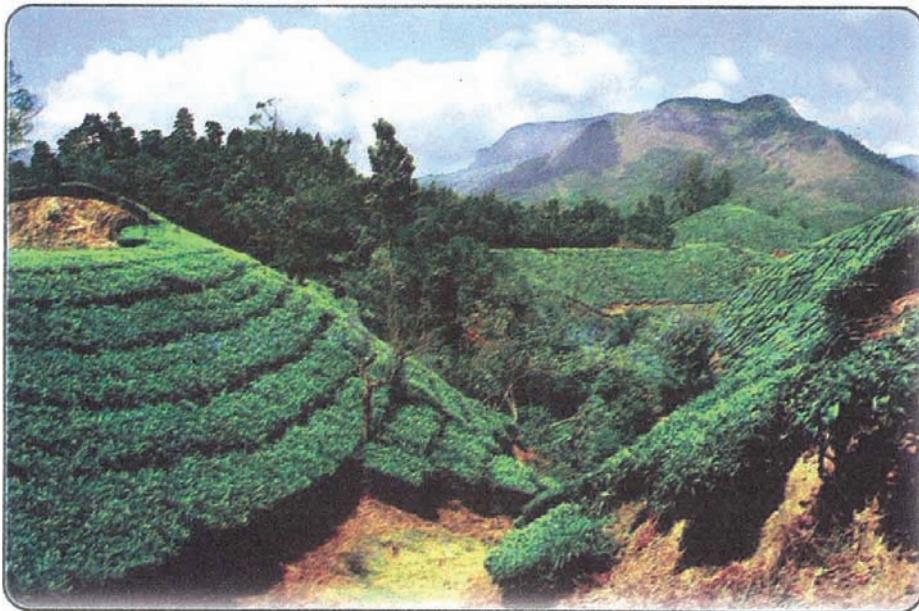
ජලය

ජලය ද සොබාවික පරිසරයෙහි ඇති වටිනා සම්පතකි. එය දූෂණය විම වළකාලනු පිණිස කරන ලද දේශනා සහ පැනවීම් දක්නා ලැබේ. පානය කරන හා පරිභරණය කරන ජලයට මළ මුතු නොකිරීම, කෙළ, වමන නොහෙලීම හික්ෂු ආචාර ධර්මයකි. පිරිසිදු ජලය පානය කිරීමට හික්ෂුන් යොමු කරමින් පැනවූ ශික්ෂාවන් ද විනයෙහි ඇත. ජලය පෙරා පානය කළ යුතු යැයි වදළ බුදුරජාණන් වහන්සේ හික්ෂුන් ඒ සඳහා පෙරහනක් හාවත කළ යුතු යැයි ද පැනවූ. මව ප්‍රතා පෝෂණය කරන්නාක් මෙන් වැසිජලය, අලස තැනැත්තා මෙන් ම අන්ලස් තැනැත්තා ද පෝෂණය කරයි. සියලු ප්‍රාණීඩු වැස්ස නිසා ම ජීවත්වෙනි සියලු ප්‍රතා බව එක් යුතු දේශනාවක දැක්වෙයි.

වාතය

වාතය ද මෙලෙසින් ම පරිසර සම්පතකි. වායු දූෂණය වළක්වනු පිණිස බුදුරදුන් පැනවූ ශික්ෂාවේ ද වෙත්. ඉදිරිපස මියලේ සිට දුවිලි ආදිය ඇති ඇද උඩු යුළුගට හෝ යටි යුළුගට ගසා නො දුමිය යුතු ය. පෙරදිගින් දුවිලි සහිත යුළුග හමයි නම් එ දෙසට ඇති ජනෙල් වැසිය යුතු ය. උෂ්ණ කාලයේ දී දිවා ජනෙල් වසා රය විවාත කළ යුතු ය. ශිත කාලයේ දී රාත්‍රියෙහි ඒවා වසා තැබිය යුතු ය. දිවා කාලයේ දී විවාත කළ යුතු ය. මේ වායු දූෂණයෙන් හා ශිතෝෂණාදී පාරිසරික බලපෑම්වලින් නොර ව විසින්ට දුන් උපදෙස් සමහරකි.

පරිසරයේ පවිත්‍රත්වය ඉතා වැදගත් කරුණකි. හික්ෂුන් විසු ආචාර මෙන් ම ඒ අවට ඇති මළපෙන්ම් ද පිරිසිදුව තබා ගැන්මට බුදුරදුන් දී ඇති උපදෙස් රසක් ද දක්නට ලැබේ.

හික්ෂු සමාජය ගිහියන්ට ආදරු සපයන සමාජය වන බැවින් අප ද හික්ෂුන් වහන්සේට දුන් මෙම උපදෙස් හා පැනවීම් සැලකිල්ලට ගත යුතු ය. ඒ අනුව මේ හොතික පරිසරය සුරකි ව තබා ගැන්මටත්, එය දූෂණය නො කොට, එයට හානි නො කොට ඒ කෙරේ සුහද මිතුයිලි ආකල්පයකින් ක්‍රියා කිරීමටත් වග බලා ගත යුතු වේ. එ සේ කටයුතු කිරීම එක් අනෙකින් අපගේ කායික සෞඛ්‍යය නිසි ලෙස පවත්වාගෙන යාමට ද උපකාරී වෙයි. එ සේ ම සුන්දර පරිසරය අප සිත් සනසයි. නිවයි. එය මානසික සෞඛ්‍යය ගොඩන්වාගැන්මට ද සිත් එකත කර ගැන්මට ද මහෝපකාරී වේ”.

මබ යැමට යහපත් සෞඛ්‍යයක සුන්දර පරිසරයක සතුට ලැබේ වා. ස්ත්‍රී හි.

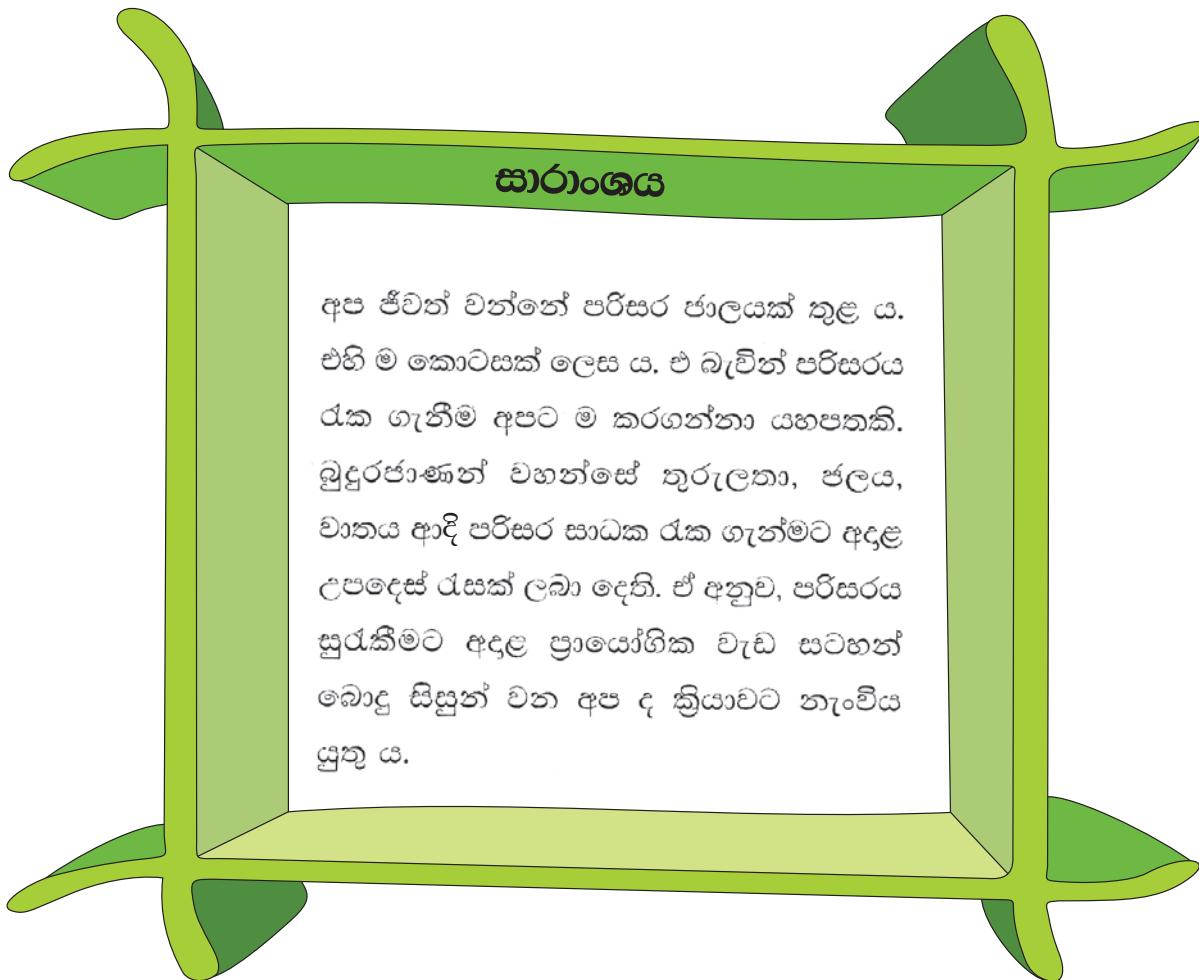
පවත්‍රා මල්වත්ත අක්කා තමන් ලිං පරිසර රවනාව කියවා අවසන් කළා. අපි අත්පොලයන් දී සතුට පල කළා. ඉන් පසු පන්තියට ගියා.

පරිසර වැඩසටහන

එද අංශේ පන්තියේ පළමු කාල පරිවිෂේදය වෙන් වුණේ පරිසර සංරක්ෂණ වැඩ සටහනක් සංවිධානය කරගැනීමට සි. පන්ති හාර ගුරුතුමියගේ අදහසත් අප හැමෝගේ ම යෝජනා සහ අදහසුත් මත අපි පාසල් ගුම්ය පිරිසිදු කර එහි රුක් රෝපණය කිරීමේ වැඩ සටහනක් නා ගන්නා. යැම සතියකට ම දෙදිනක් එක් පැය බැහින් පාසල් වේලාවෙන් පසු අප ඒ වැඩ සටහන දිගට ම පවත්වා ගෙන යනවා. අප විදුහලේ අනෙක් ගුරු මහත්ම මහත්මීන් තම තමන් හාරව සිටින ග්‍රේණිවල සෞඛ්‍යරු සෞඛ්‍යරියන් සමග වෙන වෙන ම පරිසර වැඩ සටහන් එද පවත් ගන්නා. අංශේ ගමෙ ග්‍රාමීය රෝගල, පන්සල, පාසලට එන පාර දුන් හරි ම ලස්සනයි. පිරිසිදුයි. බුද්‍යාමුදුරුවන් ඉගැන්වූ හැරියට පරිසරයට ආදරය කරන එය රකින පිරිසක් වුණ එක ගැන අපට හරි ම සන්නේසයි.

සාරාංශය

අප ඒවන් වන්නේ පරිසර ජාලයක් තුළ ය. එහි ම කොටසක් ලෙස ය. එ බැවින් පරිසරය රැක ගැනීම අපට ම කරගන්නා යහපතකි. බුදුරජාණන් වහන්සේ තුරුලතා, ජලය, වාතය ආදි පරිසර සාධක රැක ගැනීමට අදාළ උපදෙස් රසක් ලබා දෙති. ඒ අනුව, පරිසරය සුරෙකීමට අදාළ ප්‍රායෝගික වැඩ සටහන් බොඟ සිපුන් වන අප ද ක්‍රියාවට නැංවිය යුතු ය.

ක්‍රියාකාරකම්

01. පරිසරය යනු කුමක්දැයි හඳුන්වන්න.
02. බුදුදහම අනුව පරිසර සංරක්ෂණයට අදාළ උපදෙස් 3 ක් ලියා දක්වන්න.
03. පරිසර දූෂණය තුළින් මත්වන සෞඛ්‍ය ගැටලු පැහැදිලි කරන්න.

පැවරැම්

01. මෙරට අහය භුමියක් ලෙස නම් කර ඇති වනගත පෙදෙසක අධ්‍යාපන වාරිකාවක් සංවිධානය කරන්න.